

مراکز کشت و صنعت و اهداف آن

۲ آبان ۱۴۰۲ ساعت ۱۱:۱۷

قانون سال ۱۳۴۸ (۱۹۶۹) هدف از تشکیل مراکز کشت و صنعت را بهره‌گیری حداکثر از منابع زمین و آب از طریق ایجاد بخش‌های مکانیزه ترکیبی با صنایع می‌داند

محمد رضا شاه در راستای تحقق اهداف کشاورزی، درصدد جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی نیز برآمد. بر این اساس، شرکت‌هایی چون شرکت سهامی زراعی نیز به وجود آمد تا در این راستا فعالیت نماید. اما در نهایت به دلایلی به موفقیت نرسید. «یک سال پس از تشکیل شرکت‌های سهامی زراعی، بحث از قوانینی در مورد مراکز کشت و صنعت به میان می‌آید. قانون سال ۱۳۴۸ (۱۹۶۹) هدف از تشکیل مراکز کشت و صنعت را بهره‌گیری حداکثر از منابع زمین و آب از طریق ایجاد بخش‌های مکانیزه ترکیبی با صنایع می‌داند. تشویق بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری، افزایش تولیدات کشاورزی و طبقه‌بندی و تسهیل انتقال کالاهای تولیدی به بازار، از دیگر اهداف تشکیل مراکز کشت و صنعت بود. از دیگر ویژگی‌های این مؤسسات، پیش‌بینی حضور سرمایه‌داری خارجی با هدف تحرک بخشیدن به این مراکز بود. سرمایه‌گذاران خارجی، قادر بودند بر اساس قانون و پس از بررسی حساب سود و زیان شرکت‌ها، سود به دست آمده خویش را به کشورهایشان انتقال دهند. از دیگر روش‌های تشویقی برای تقویت بنیان‌های مراکز کشت و صنعت، برخورداری از برخی معافیت‌های مالیاتی بود. یکی از این مراکز مرکز کشت و صنعت ایران - کالیفرنیا بود که بر اساس موافقت نامه سال ۱۳۴۸ (۱۹۶۹) میان وزارت آب و برق ایران و شرکت توسعه کشاورزی ترانس ورلد» (Transworld) «صنعت و کشت» مرکز بود ایران به متعلق آن درصد ۵۹ و خارجی، شرکت این سرمایه از درصد ۴۱. آمد وجود به (Transworld) ایران - آمریکا» نیز از دیگر مراکز بود که با ۳۵ درصد سرمایه خارجی و ۶۵ درصد سرمایه ایرانی به وجود آمد. به رغم کمک‌ها و تسهیلاتی که دولت در اختیار این مراکز می‌گذاشت، حاصل کار آنها چندان رضایت بخش نبود. این مراکز دو مشکل داشتند: یکی آن که هزینه‌های تولیدشان نسبت به هزینه‌های تولیدکنندگان خارجی بیشتر بود و دیگر این که، بازارهای داخلی تمایلی به خرید کالاهای آنان نداشتند و کالاهای خارجی با کیفیت مشابه خریداران بیشتری داشتند.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی ساسی رژیم پهلوی دوم

(۱۳۵۷- ۱۳۴۷) تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، صص ۴۶-۴۵

